

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Občno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. — 80, za pol leta . f. — 1.50, za vsa leta . f. — 3.00. — Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 v. n. v. Gorici po 3 v. n. Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 v. n., v Gorici 4 v. n.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se račun po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega ravadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnopravne, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo ulica Caserma 13. Odprto reklamacije so proste poštnine.

„V edinosti je moč!“

„Mi zapovedujemo!“

Dne 25. t. m. vršila se je v poslanski zbornici na Dunaju znamenita rasprava. Znamenita, velesnamenita je bila ta rasprava, ali časna gotovo ni bila, ni na sedanji sistem, še manj pa za našo zbornico in naš parlamentarizem. Dogodki ob tej raspravi niso bili drugo, nego zgolj sanikanje ustavnih načel in načel enakopravnosti. V tej seji se je proglasilo načelo, da državljane avstrijske treba deliti v dve vrste: v državljane I. in državljane II. vrste.

Častiti čitatelj je govoto že uganil, da nam je tu na mislih rasprava o naredbi g. ministra za pravosodje, glasom katere se je odvzela imuniteta (nedotakljivost) vsem govornikom v poslanski zbornici, kateri niso bili izusteni v nemškem jeziku. Ako kateri list prinese tak govor, morajo ga oblasti zapleniti. S tem je — kakor rečeno — slovesno proglaseno načelo, da avstrijske narodnosti niso enakopravne valjo vsemu tistemu glasovitemu členu XIX. avstrijskih temeljnih zakonov, ampak da se dele v dve vrste: v take, ki smejo svobodno izjavljati svoje mnenje v poslanski zbornici, in take, ki je ne smejo izjavljati; državljani I. vrste uživajo popolno svobodo govora potem svojih poslancev, državljani II. vrste se morajo odreči tej svobodi. Dravljanom I. vrste pristevati je torej jedino Nemce — vsi drugi se morame pustišno umakniti v II. vrsto. Tako se je zgodilo v avstrijski dobi „odkritosti in resnice“, v dobi koalicije in pod pokroviteljstvom prosvitljenega državnika Hohentwarta, istega Hohentwarta, kojega proslavlja in se mu v deputacijah poklanja tisti „najbistrejši“ slovenski poslanec, kateri amatra vse druge slovenske tovariše pravimi pritlikavci — g. prof. Šuklje.

Omenjena ministerka naredba je vzbudila med Čehi, Slovenci in Hrvati neprieno ogorčenje, med ostalim svetom pa senzacijo. Ves svet se je začudil, da je ravno pod znamenjem koalicije izšla naredba, kakršna si niso upali izdati niti prejinja nemško-liberalna ministerstva.

A ne le naredba sama na sebi je žalostno-snamenita, ampak tudi način, kako so jo gospoda koaliranci skušali zagovarjati v zbornici.

Jeden nemški govornik je rekel, da so nemški govori grešna in grda zloraba govorniške svobode, kajti teh govorov ni mogoče kontrolirati. Za božjo voljo, kje je zakon, ki predpisuje, da so poslanci pod kontrolo? Ali ni poslanec svobodno govoriti, kar hoče? Iste govornik je dal nekako razumeti, da se nemški govori govorijo „akosi okno“ — do volitev, do javnosti. No, in če bi bilo res tako? Ali niso rasprave v parlamentu javne, ali niso namenjene tudi javnosti? Ali nimajo volilci pravice in dolžnosti zahtevati, da se jih obvesti o vsem, kar dela in govori njihov poslanec? Mi storimo celó korak dalje in trdimo, da je zlasti našim slovenskim poslancom dolžnost govoriti skozi okno, to je — za javnost. Dokler je naša tiskovna svoboda taka, kakršna je, morajo poslanci povedati to, kar listi ne smejo povedati. Ravno z ozirom na naše tiskovne razmere je nam Slovanom svoboda govora v poslanski zbornici neprecenljivo pravo.

Drugi zagovornik omenjene naredbe, poslanec Morre, se nam je pa kar omilil po svoji — odkritosti. Povedal je namreč brez ovinkov, da poleg nemščine odselej v parlamentu ni prostora drugim jezikom, kajti: „sedaj zapovedujemo mi Nemci.“

Nemci gospodujejo — s temi besedami je označil poslanec Morre ves sedanji sistem, to nenaravno dete slovenskega poslanca grofa Hohentwarta. A kjer gospodujejo naši liberalni

Nemci, tam mora potihnuti glas toliko osnovnih pisanih, kolikor prirojenih nepisanih zakonov. Mi gospodujemo, namje zaklical posl. Morre, in s tem se neha vsa diskusija o pravicah avstrijskih državljanov.

Mi gospodujemo! so nam zaklicali dne 25. t. m. liberalna gospoda na Dunaju; „Mi gospodujemo“ nam zveni iz poročila šolske komisije, koje so spisali italijanska gospoda v Trstu, da nam pred nosom zaloputnejo vrata, skozi katera smo hoteli priti do sredstva za — izobražbo. Poleg vseh zavijanj, sofizmov in groženj ni se jim posrečil dokaz, da mi Slovenci nimamo pravice do slovenskih šol. Poleg vseh naporov v ta namen, da potaje veliko število slovenskih otrok v Trstu, morali so pripoznati v lastnem umetno in sofistično nastavljenem poročilu, da je v Trstu štirikrat toliko otrok, nego jih zahteva zakon. Tudi tega niso mogli utajiti, da je v Trstu slovenski jezik pripoznan kot deželni jezik. Jeden italijanski govornik se je celó porogal najvišjim sodiščem, koja so pripoznala naš jezik deželnim jezikom v Trstu. Kaj briga je to „liberalno“ gospodo ustavni zakon, kaj jih briga je razsodbe najvišjih sodišč, njim zadošča dejstvo: „Mi gospodujemo!“ Taki so liberalci na Dunaju in taki so v Trstu. Nič nam ne pomaga, da se sklicujemo na obstoječe zakone, nič nam ne pomaga, da se sklicujemo na svoje sveto pravo — od povsodi dobivamo enostavni in kruti odgovor: „Mi gospodujemo!“ Ali gospoda slovenski koaliranci si zatiskajo oči, da le ne vidijo, do kakih grozljivih posledic nas do vaja načelo koalicije: da se mora ohraniti sedanja „narodna posest“. Po tem načelu je narasel pogum gospodujočih strank do predrznosti. Benti possidentes — ta izrek je danes veliko bolj v veljavi, nego je bil kdaj popred. „Mi gospodujemo!“ kriče Nemci na Dunaju, „Mi gospodujemo!“ kriče Italijani v Trstu; s tem krikom duše naše obupne klice, po pravici, po svobodi, po enakopravnosti; s tem krikom kličejo nam v jedrno v spomin, da smo Slovani državljani II. vrste, in da se moramo še srečno šteti, ako smemo dihati pod — njihovo peto.

Ali mi se ne mialimo umakniti pred krikom italijanskih nestrpnostev: „Mi gospodujemo!“ Dá, oni gospodujejo res v tem trenutku, ali to gospodarstvo se mora porušiti, ker je v protislovju z obstoječimi temeljnimi zakoni in ker bije v obraz načelom človekoljubja. Avstrijska ustava pozna le enakopravne narode in zato smo uverjeni, da ne ostane dolgo v veljavi kot politično načelo izrek: „Mi gospodujemo!“

Dajte nam slovenskih uradnikov!

Govor posl. Nabergoja v seji poslanske zbornice dne 22. maja 1894.

Visoka zbornica! Slovenskemu poslancu pač ni prijetno, oglašati se pri raspravi državne proračuna o posamičnih področjih.

Jako redko pride v tako položnje, da bi mogel izreči svoje zadovoljstvo na postopanju vlade nasproti narodu slovenskemu. Veliko pogostejši je primoran, tožiti o krivicah, ki se dogajajo prej in slej našemu plemenu. (Čujte!) V prvi vrsti velja to o naših rojakih na Koroškem in Primorskem. Kako se zapostavljajo ti-le v gmetnem, posebno pa v narodnem obsiru!

Vendar se hočem danes izogniti in ne bodem v tej visoki zbornici govoril o kričočih krivicah, ki se dogaja Primorskim Slovanom dan na dan. Omejim se na to, da konstatujem jeden sam slučaj, proseč gospoda pravosodnega ministra, da odpomore; ta slučaj zadevuje civilni oddelek delegovanega okrajnega sodišča v Trstu. To sodišče ne posluje nič manje se slovenskimi, kakor z italijanskimi

strankami. Vzlic temu pa ni pri tem okr. sodišču nijednega sodnega adjunkta, kateri bi mogel se strankami ustmeno in pismeno občeovati v slovenskem jeziku. (Čujte!) Žalostno ali resnično! Uradniki ne poznajo jezika prebivalstva, v katerem jeziku bi jim bilo razsojevati.

Deloma poznam te odnose iz lastnih skušenj, mimo tega sem pa obveščen tako zanesljivo, da ostanem pri svojih trditvah valic vsem morebitnim in drugače se glasnim poročilom.

Ker je ravno v tem trenutku v Trstu popolniti nekoliko mest sodnih adjunktov, dovoljujem si naprositi Njegovo ekscelenco gospoda ministra za pravosodje, naj bi porabil to ponujajočo se priliko in posil na to, da se raspisana mesta adjunktov podeli le takim prosilecem, ki so v resnici smožni tudi slovenskega jezika in ki morejo na nedvomen način dokazati to svojo smožnost. (Pohvala).

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.) Minole sobote je raspravljala poslanska zbornica o trgovinski in plovbeni pogodbi s Španjasko in trgovinski pogodbi z Rumunsko. Nasprotstva ni bilo nikakega. Pač pa je poljski poslanec vitez Jendrzewski predlagal resolucijo, da se ne odpre meja za romunsko živino, ker treba stroga nadzorstva, da se romunska živina ne boče vtiho-tapljala. Ako se odpre meja, dohajala bi potem v Romunijo tudi ruska živina in s tem bi narasla nevarnost živinskih kug.

Med neizogibnimi stvarnimi popravki prišlo je do hudega spora med antisemitmi in med židovskimi poslancema dr. Blochom in Popperjem. Ker je dr. Popper rekel, da antisemitizma čaka soguba, repliciral je dr. Luenger, da antisemitizem gotovo izgine kedaj, ali še le tedaj, ko se pogubi poslednji Žid.

Ulični napisi v Pragi. Poslanci Šama-nek in tovariši so v istej seji interlovali ministra za notranje poslove radi naredbe namestništva Praškega in dopisa tamošnje policije, s katerima se prepoveduje Praški občini nabijati samočeške napise, dokler se ni sporazumela z dotičnimi lastniki hiš. Interpelacija pravi, da sta naredba namestništva in dopis policijskega ravnateljstva v strogem protislovju z razsodbo upravnega sodišča, koje poslednje je pripoznalo, da je stališče mestne občine praške glede imenovanja ulic korektno. Konečno pravi interpelacija, da si policijski redarji prijavljajo kompetenco sodišč, ker hočejo odločati o lastninskih vprašanjih. Zajedno je prepovedano občini staviti samočeške napise na eratiška poslopja. — Nek šaljivi hišni gospodar napravil je na svojo hišo češko-francosko-ruski napis, toda policija je odstranila dotično tablico.

Zanimivo za duhovščino. Minolo soboto se je v poslanski zbornici razdelil predlog poslanca Salvadorja, da se pripozna pokojnina kapelanom po bolnišnicah, učiteljem na deških semeniščih in duhovnikom, nameščenim pri škofovskih kurijah.

Slabo znamenje. „Das ist der Fluch der bösen That, dass sie fortzeugend nur Böses muss gebären.“ Mojster Güthe sicer izvestno ni mislil na konservativni klub v avstrijskem parlamentu, ko je bil napisal ta znameniti svoj izrek, toda to je gotovo, da je zmisel tega reka kakor navlašč prirojena z ozirom na stiske in bode našega konservativnega kluba. Kdor ima mnogo denarja, navadno ne živketa v žepu z desetnicami, poštnjak ne zatrjuje v jednomer, da ni ukradel ničesar in resnični korenjak ne kaže pesti vsakemu pritlikovcu: tako tudi državniku, kateri se čuti gotovega v svojem sedlu ni treba vsaki hip zaupnic. Med Hohen-

wartovi so pa postale zaupnice grofu Hohenwartu vsakdanje redne dogodbe, iz česar sklepamo, da se isto tako ponavljajo dogodki, valed katerih so postale zaupnice grofu Hohenwartu vsakdanja potreba. Po tem bi sodili, da se mož ne čuti trdnega v svojem sedlu ter da se mu majoje tla pod nogami, katera tla treba vsak trenotek „podšprajcati“ s kako — zaupnico. In zato se nam dozdevajo te zaupnice jako slabo znamenje. — Do tega je moralo priti. Nad konservativnim klubom visi tisto prokletstvo, katero je s svojim gori navedenim izrekom označil nemški pesnik Güthe. V hipu neumljive zaslepljenosti storili so grešen in usodopoln korak; igrali so jeli s ognjem in ta ogenj jih tudi — vničil! Zaupnice pa so le predhodnice neizogibne katastrofe. Te katastrofe ne odvrne tudi poslednja zaupnica, kateri se je ponižno pridružil tudi naš „slovenski“ poslanec prof. Šuklje.

Obsodba Romunov. V petek zvečer se je završila tista glasovita pravda proti vodjem naroda romunskega na Sedmograškem radi poznane spomenice. Trije obtoženci so oproščeni, vsi drugi so obsojeni v kazni od 8 mesecev do pet let težko ječe. In kaj so zagrešili te nesrečne žrtve madjarskega nasilja? Nič drugega, kakor da so se v mirno in trezno pisani spomenici obrnili do svojega legitimnega vladarja in kralja s prošnjo, da jih šteti s svojo mogočno roko v teh dnevih stiske in naloge. In to je v zmislu madjarskega pravosodja — veleizdaja. Rudečica srca mora obiliti ves civilizovani svet, da v tem stoletju borbe za osebo in narodno svobodo še kje vlada tako barbarstvo, kakoršnemu smo bili ravnokar priča pri raspravi proti Romunom v Koložu. Obtoženim Romunom je zagotovljeno najiskrenejše sočutje pri slehernem, ki nosi le še iskrico človeškega čutstevanja v svojih prsih.

V zavesti, da so storili le svojo sveto narodno dolžnost in da niso zakrivali ničesar, vedli so se obtoženci kot možje poštenega srca in čiste vesti. Ne kot obtoženci, kot tožitelji so nastopali ti junaki pri raspravi — kot tožitelji proti vnebovpijočim krivicam. Prvak Romunom, dr. Ratiu, je rekel n. pr., da tu ne more biti niti govora o kaki obsodbi, obsoditi jih morejo kot osebe, [kot pooblaščenca naroda nikdar! Tu ste videli le nasilje, ne pa pravice. In vraga tega — tako je zaklical dr. Ratiu sodišču — niste hoteli niti prikriti, kajti zanemarili ste najprvotnejše postavne oblike, katere veljajo za najhujše zločince. Svet bode strmel, da je sodišče tu obsodilo obtožence, katerim niso privolili niti varstva zagovornikov. Pokazali ste pred vsem svetom, da je nasilje izpodrinilo pravico, in javno ste dovršili čin, kateri ne zasluži imena sodba, ampak „klanje“. S tem, da nas obsodite, dokazate avetu, da so Madjari hrabro neubran glas v koncertu evropske civilizacije.

Mi pridodamo tem besedam junaškega vodje naroda romunskega le to, da po teh grozljivih činih najgнусnejšega fanatizma Madjari ne smejo pričakovati nikjer več sočutja, ko zaplopala v njih lastni hiši požar. Nekdaj je Evropa simpatizovala z madjarskimi bori-telji za svobodo, odselej jih bude zaničevala kot brezsrčne zatiralce pravice in svobode.

K položaju na Ogrskem. Minolo soboto je vprejelo Njegovo Veličanstvo ministerskega predsednika, dra. Wekerla, v avdi-jenciji, ki je trajala poldrugo uro. Še istega dne vrnil se je Wekerle v Budimpešto, da sporoči svojim ministerskim tovarišem o tej avdi-jenciji. O vsebini pogovora med vladarjem in ministrom ne ve javnost sveda ničesar, sodimo pa, da gosp. Wekerle ni dosegel tega, kar je želel. Celó dunajski židovski listi ne vedo povedati drugega, nego da je

prijatelj Wekerle prejel tak „utis“, da najvišji krogi ne mislijo sedaj na kako premembo v osebah. Vsek trenotek nam je pričakovati važnih vesti, kajti Wekerle se je povrnil morda že danes iz Budimpešte na Dunaj, kjer ostane par dni.

Iz Srbije. Radikalni „Odjek“ piše: Srbije ni moči potieniti za 25 let nazaj. Državni prevrat z 21. maja ostane brezuspešen. Previdnost bi zahtevala, da se provzročitelji prevrata umaknejo še o pravem času, ako nočejo vse to drago poplačati; tudi mnogo nedolžnih (kralj Aleksander?) bode trpelo na tem. — Zaprti radikalec Čobinac se je prelevil v priprostega denuncijanta, kajti na podlagi njegovih izpovedeb so zaprti mnogo radikalcev. Toda maščevalna roka ga je že zalotila: ljudstvo je zapalilo hišo denuncijantovo v Kraljevem. — Jako značilna je tudi sodba bivšega regenta in očeta ustave s leta 1869, gosp. Jovana Ristića. On pravi, da ustava s leta 1869 nikakor ne zadostja za sedanjo dobo. Ustava s leta 1888 daje ljudstvu preveč, ona s leta 1869 pa premalo. Vara se, kdor misli, da je kaj pomagano s takim skokom od radikalno-svobodne ustave do dokaj strožjih zakonov.

Različne vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrala je gosp. Milka Mankočeva v veseli družbi v Evropi 7. glid. — in v pušici „Blav. podpornega in bralnega društva“ nabralo se je 2.50 fl.

Iz Trsta se nam piše: K Vašemu poročilu o zadnji seji mestnega sveta bilo bi še pridodati, da je starejši sin Raszkovičev klical: „Fara i' c'ia vi!“, dokler ni zapasil — strah je lopa reč —, da je nekoliko slovenskih odes obrnjenih vanj. To zapasil je svoj vaklik hitro popravil v „Fara i' Slavi!“. To sem hotel povedati, da bodo vedeli Slovenci, kdo je bil ta junak.

Veselica „Bollunke Čitalnice“ se je odločila na nedoloteni čas, ker je bilo v nedeljo jako slabo vreme.

Ajdovska predilnica. Kakor čitamo v „Primorcu“, sestanejo se delničarji tega podjetja dne 31. t. m. občni abor. Odbor kani baje predlagati, da se sida predilnica zopet v Ajdovščini, toda „nekoliko manjša“, v odškodno, denarčje menda pa naj se sgradi še druga predilnica v R. akah. — Dasi so delničarji pogorele Ajdovske predilnice vedno tržaki kapitalisti, nismo doslani ničesar o njih namernih v tej stvari. Verojetno se nam dosdeva zatoroj „Primorčev“ poročilo, da se sgradi še druga predilnica v Ronkah, katera pa bode po našem, ne merodajnem mnenju, le kot nekaka prikrpa, ali odškodnina delničarjem Ajdovske predilnice.

Goriška odvetniška komora proti dr. Staniču. Dne 26. t. m. končala je goriška odvetniška komora disciplinarno preiskavo proti Tolminskemu odvetniku dr. Staniču, ker je v porotni razpravi proti „Soči“ ostavil dvorano, vled česar se je morala takrat razprava odložiti. Za to grozno pregreho suspendovali so dr. Staniča za 4 mesece od njegovega odvetniškega posla.

Napad na poslanca Kaiserja. Dne 27. t. m. zasedla je Dunajska policija dotičnika, ki je napadel s uradnikom zavarovalne družbe „Riunione Adriatica di Sicurtà“, Pollitzerjem, poslanca Kaiserja. Pollitzerjev drug je nek Marjanski, trgovec s perilom. Na policiji je izjavil, da je le spremljal Pollitzerja, in da se ni grozil poslanca, ker se sploh ne briga za tako stvari.

Za nesrečnega Simona Čopiča darovali so zbrani Sokolaši 6 glid. 40 nvč. G. Anton Vodopivec je nabral v svoji gostilni „All' antico moro“ v ulici Solitario št. 12, 2 glid. 80 kr., katero svoto je izročil v tiskarno Dolenc, obljubivši, da bode še nabiral za nesrečnega rojaka. Gornjo svoto so darovali: Anton Vodopivec 1 krono, Orlivčev Jože 1 krono, Kocijan Anton 25 nv., Krmpotič Josip 25 nv., Mašec pl. Josip 20 nv., Valentin Krtu 20 nv., Fortič Ivan 20 nv., P. V. 20 nv., Kaučič Vincenc 20 nv., Juhart Miha 20 nv. in Švagelj Andrej 10 nv. — Priporočamo vsem rodoljubom tega našega rojaka v daljno podporo. — Nabralo se je „pri belem konjiču“ na Proseku 1 glid. 68 kr.

V našem posivu od minole sobote urinila se je pomota v naslovu Čopiča: Čopič stane na Acquedotto hit. 38 ne pa 28.

Košutov sin. Kakor poročajo iz Budimpešte, vprejel je Fran Košut službo ravnatelja neke „anonimne družbe“, katere namen niso še popolnoma jasni, toda dotična družba, kakor se trdi, ni politična. Košutov sin dobi od te nove družbe kot novopečeni ravnatelj lepo plačo 15.000 glid. na leto in vrhu tega dobi še posebno nagrado 20.000 glid. takoj ko nastopi svojo „službo“. — Odgovornost za resnico te vesti seveda prepuščamo drage volje madjarskim listom.

Samomori. Ni ga menda mesta v vsem cesarstvu, kjer bi bili samomori doslovno na dnevnem redu, kakor so pri nas. Poslednji čas sares ne mine dan, da ne bi kdo siloma končal svojega življenja, ali vsaj skušal končati je. V kratkem roku dveh dni moramo zabeležiti danes tri samomore! To so žalostni nastopki onega „liberalnega“ duha, ki je v Trstu sadušil vero in krščansko potrpežljivost. — V soboto otrovil se je iz neznanega varoka 20letni Lloydov postrežbek Narcis Tafr, stanujoč na trgu Giuseppina hit. 3. Kljub nagli zdravniški pomoči umrl je po kratkem, toda groznem trpljenju. — Iste dne otrovila se je zaradi nesrečne ljubene 22letna Konstanca Stuparich, stanujoča v ulici del Pozzo bianco hit. 5. — V nedeljo sveder pa se je zastrupil 30letni slušabnik v hotelu „Aquila nera“ Pavel Schiliss, menda valed denarnih sadrog. — Vsi trije končali so svoje življenje s karbolno kislino. Ker so samomori s tem strupom najpogostejši, morale bi vendar kompetentne oblasti skrbeti za to, da se prodaja karbolne kisline omeji in strogo nadzoruje.

Poskušena samomora. 62letna slaboumna Karolina Mandricardo, stanujoča v sagati Risorta hit. 2, izpila je v nedeljo kozarec strupa, katerega si je preskrbela Bogzna kakó. Domačini so na sredo še pravdačno zapazili namen starke ter hiteli po zdravnika, kateremu se je res posrečilo izprati jej želodec in s tem odstraniti nevarnost. — 56letni alepec Anton Vleszoli, stanujoč v prvem nadstropju hiše št. 8 v ulici del Crocifisso, vrgel se je v nedeljo popoldne raz okno svojega stanovanja na ulico. Razbil si je črepinjo in pobil se je nekoliko na truplu, toda brčkone pretreslo se mu je drobje. Nesrečnega prenesli so v bolnišnico; njegovo stanje je jako nevarno. Vzrok temu poskušnemu samomoru je brčkone velika beda.

Vihar. V nedeljo okolo 10. ure sveder pojavil se je v Trstu močen veter, — da nismo v maju, morali bi reči: prava in pristna burja. Morje je bilo ves dan jako nemirno, sveder pa je bilo o nenadnem viharju razburjeno, da je bila strahota. Peneče valovje raztrgalo je več verig v pristanišču zasidranih ladij; med ostalimi manjšimi parniki bila sta v pogibelji v novem pristanišču zasidrana Lloydova parnika „Thetis“ in „Najade“, katerih močne verige so se raztrgale liki drobna železna žica. Na vso sredo pa so mornarji s velikim naporom vendar nadomestili raztrgane verige z novimi in tako preprečili več nesrečo. V prav veliki nevarnosti bilo je popoldne 5 veslarjev nemške veslarske družbe „Eintracht“. Nemirno morje preplavilo je njih čoln in gotovo bi bili utonili, da niso mornarji italijanske ladje „Buona notte“ opazili veliko nevarnost in rešili veslarje. — V Barkovljah odneslo je valovje dva lesena pomola in mnogo praznih sodov, ki so ležali na jednom pomolu.

Nesreča ali samomor? V soboto popoldne našli so ob obrežju pod Barkovljami v morju truplo kakih 35 do 40 let stare ženske. Utopljenka bila je popolnoma gola, le leva noga bila je obuta. Barkovljanski orožniki pozvali so sodnijsko-zdravniško komisijo, katera je konstatovala, da je ženska poginila v vodi pred nekoliko urami. Truplo bilo je pobito na raznih krajih, toda dotične udarce provzročilo je valovje, ki je metalo utopljenko ob obrežje. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu, kjer si je je ogledalo mnogo ljudi, toda nihče doslej ni spoznal nesrečnice. Mogoče je, da se je ženska ponesrečila, ali da je končala proste volje svoje življenje, mogoče pa je tudi, da jo je kdo umoril. Sodnija bavi se sedaj s to skrivnostno stvarjo.

Nesreča. 2letno Ano Vičič, stanujoča v 3. nadstropju hiše št. 19 v ulici Rigutti, pustili so stariši dne 27. t. m. nekoliko trenotkov samo v stanovanju. Otroci so v tem splezal na odprto okno in, zgubivši ravnotežje,

padel na ulico. Nesrečno dete pobilo se je le neznatno, toda pretreslo si je možgane o padu. Odpeljali so je v bolnišnico.

Policijske. V nedeljo so zaprti 45letnega kamenoseka Ljudevita D., rojenega v Trstu, ker je na sumu, da je ukradel lastnici tobakarne v ulici Caserma hit. 13 smodk itd. v skupnej vrednosti 2 glid. — 32letnega Maksa Urbana, stanujočega v ulici dei Capitelli hit. 19 odvel je policijski oficijal g. Tis v nedeljo v zapor, ker je Urban na sumu, da je oškodoval posetnika Bratoša za več kot 500 glid. in da je izdajal tudi ponarejeno menjico.

Koledar. Danes (29.): Maksim, škof; Feliks I., papež. — Jutri (30.): Ferdinand, kralj; Feliks I., p. — Zadnji kraje. — Solnce izide ob 4. uri 22. min., satoni ob 7. uri 34 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 13.5 stop., ob 2 pop. 17. stop.

Loterijske številke, izrečane 23. t. m.

Trst	69, 38, 11, 58, 60.
Budimpešta	61, 75, 57, 5, 8.
Linc	66, 63, 68, 62, 56.

Najnovejše vesti.

Dunaj 28. (Poslanska zbornica). Minister pravosodja Schönborn odgovoril je v današnji seji na interpelacijo glede propovedij župnika Deckerta. Omenil je, da je vlada storila kar koli je mogla in da je sodišče obsodilo župnika Deckerta. Vlada da se je obrnila tudi do cerkvenega konsistorija, kateri je sicer grajal postopanje župnika Deckerta, toda ni našel varoka, da bi postopal proti istemu zaradi kršenja kanoničnih predpisov. Ta odgovor justičnega ministra napravil je globok utis na levičarje. (Župnik dr. Deckert Dunajskega predmestja Weinhaus prišel je bil namreč že s praznikom sv. Jožefa vrsto propovedij, nasprotnih proti Židom. Sestavil je tudi poseben „Ose naš proti židovski tiski“, kateri se je prodajal tiskan v cerkvi. Doseglo se je sicer, da je državno pravdnštvo zadržalo razprodajo tega „Obešaja“, toda utis Deckertovih propovedij ostal je vendar neizbris. Župnik je bil obsojen na denarno globo. Ur.) — Poslanec Bärnreiter predložil je načrt za osnovo obrtnega sodišča, koje naj bi poravnalo nesporazumljenja med gospodarji in delavci, odnosno med delavci samimi.

Dunaj 28. Gospodarska zbornica snide se jutri. — Poročilo proračunske komisije priporoča, da se vprejmeta državni proračun in finančni zakon za leto 1894., kakor ju je sklenila poslanska zbornica. — Poročilo naglašajo zadovoljstvo, da se tudi to leto, kakor v letu 1893., porabijo 3 milijoni iz tekočih dohodkov za potrebnost v plačevanje dolgov. Ker bode trebalo za izvršenje raznih nalog mnogo artev, priporoča poročilo smernost v sahtevah in na drugi strani potrebo, da se kolikor možno povikšajo dohodki iz posrednih davkov v ta namen, da se prepreči povrnitev primanjkljaja.

Dunaj 28. Danes je prišel svoje zasedanje upravni svet državnih železnic. Zasedanje odprl je minister trgovine.

Dunaj 28. Občni abor jušne železnice je vprejel predlog upravnega sveta, da se plača dividendni kupon za leto 1893. s 4 franki.

Lgov 28. Deželna razstava gališka se definitivno odpre dne 5. junija predpoludne. Razstavo otvori nadvojvoda Karol Ljudevit kot zastopnik cesarjev. Delajo se svečane priprave za vprejem nadvojvode. Povodom razstavo priredijo se tu: dve dirki, razstava konj in razstava drugih živali. Razstavi se 500 konj in 800 glav drugih živali.

Budimpešta 28. Vlada namenuje odpelati kraljevekega pooblaščenca v Transilvanijo, da zatre gibanje „upornih“ Rumunov, katero je postalo valed obsodbe v razpravi radi spomence prav resnobno. — Ker se širi tudi med Slovaki v Banatu splošna nezadovoljnost, utegne madjarska vlada odposlati tudi v Banat kraljevekega komisarja, da „ukroti panelaviste“. Ogrski ministerski predsednik dr. Wekerle je baje že predložil cesarju-kralju imenovanje pooblaščenca.

Budimpešta 28. Zasedanje delegacij preloži se brčkone do jeseni.

Peterburg 28. Tukajšnji politični krogi trdijo, da je car jako nezadovoljen s sedanjem položajem v Srbiji. Menda niti ne vprejme novega srbskega odposlanika Vasiljeviča. Mnogo se govori o avdijenciji, v kateri je

vprejel car bivšega srbskega poslanika, Pašića, odločnega nasprotnika rasrčanja Milana. Car se je mudil s radikalcem Pašićem preko jedno uro.

Belgrad 28. Do sedaj so zaprti 17 poslancev radikalne stranke. Poslanca Živka Maloparca in drs. Stanka Vukovića so orožniki brutalno pretepli in vkleinili, ker sta se upirala arestovanju.

Rim 28. Imbriani vpraša, sklicujo se na raspravo v Kolozu, ali namenuje vlada zaprijeti akcijo v varstvo tlačenih narodnih pravic latinskih narodov v Avstro-Ogrski. Crispi izjavlja, da ne more odgovoriti na to vprašanje.

Trgovinski brzojav.

Budimpešta. Pšenica za spemlad 6.79—6.80, za jesen 7.03—7.04. Koruza za julij-avgust 4.81 do 4.82. Oves za jesen 5.74—5.75. Ri 5.45—5.47.

Pšenica nova od 77 kil. f. 6.85—6.90, od 78 kil. f. 6.85—7.00, od 79 kil. f. 7.05—7.10, od 80 kil. f. 7.10—7.15, od 81 kil. f. 7.20—7.25. Ječmen 6.55—6.59; prosa 8.80—1.90.

Srednje ponudbe pšenice, povpraševanje omejeno. Prodalo se je 18.000 met. stot. po stalnih cenah. Koruza 5 mč. cenja. — Otrobi jako mladi, zamarnjeni. Vreme mrlo.

Fraga. Nerafinirani sladkor. Za maj 15-32.

Nova roba september 14.75, brez posla.

Harve. Kava Santos good average za maj 96.—, za september 91.—, mirno, cene padajoče.

Hamburg. Santos good average za maj 79.—, september 74.75, december 69.50, jako mlado.

Dunajska borza 28. maja 1894.

	danes	predč.
Državni dolg v papirju	98.45	98.35
„ „ v srebru	98.40	98.30
Avstrijska renta v silatu	120.80	120.80
„ „ v kronah	97.90	97.90
Kreditne akcije	351.—	350.50
London 10 let.	125.15	125.20
Napoleoni	9.95 1/2	9.95
100 mark	61.27 1/2	61.30
100 Ital. lit.	44.70	44.70

Poziv!

V noči velikega požara izročil sem neki nepoznani osebi jedno citre, dvoje okvirjev za fotografije, osiroma portrete in dvoje rogov, s nalogo, da naj nese te stvari v kavarno „Commercio“. Ker do danes še nisem dobil teh stvari, posiljam dotičnika, da jih prinese na dom, kjer dobi primerno nagrado. Tudi slehernega drugega prosim, da me blagovolj obvestiti, ako mu je kaj znano, kam so prišle te moje stvari.

Jožep Mankoč.

O b j a v a.

Na obdinski svezni poti ob potoku „Močilnik“ iz vasi Otoče v kat. občini Dolenjave proti vasi Loisce-St. Vid na Vipavskem, napraviti je popolnoma nov sidan most in sedem podpornih sidov.

Delo cenjeno je na 359 f. 43 kr. Zidarji podjetnik, kateri bi hotel prevzeti to delo, glasiti se zna v 14 dneh pri županiji v Dolenjavi, kjer se nahaja tudi stavbeni načrt in prevdare stroškov.

Županstvo Dolenjave pri Senoželah dne 14. maja 1894.

V ulici Cecilia št. 6

toči se izvršno istrijansko in furlansko vino po 28 novčičev liter. Belo vino po 32 in moškato po 40 novčičev. — Marčno pivo po 24 nvč.

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitario 12, (po domače pri „Trvačkovec“), prodaja črna in bela vina prve vrste iz prvih in doberberških vinogradov, in sicer: domče črno po 32, belo po 36, modra frankinja po 40, črno kraljko po 40 in ristično po 48 nt. liter. Izvršna kuhinja. — Dršč se gesla: „Rojak k rojaku“, priprava se podpisani za obil obisk. Avden Vodopec, gostilničar.

Gostilno s prenočišči ALLA NUOVA ABBONDANZA

ulica Torrente 15, 24-7 priporoča podpisani slavnu občinstvu. Prostore so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2. ure popoldne, s izvršnimi namiznimi in desertnimi vini izvršno kuhinjo. Dreherjevo pivo po niskih cenah. Za točno in vestno postrežbo jamči ponižni F. FAVERO.

Svoji k svojim!

Po neverjetno niskih cenah vdobe se nova vsakovrsta

KOLESA (bicycle)

(Model 1894.) na openaki novi cesti št. 18 blizu tovarne piva. Jamči se za vsako kolo 12 mesecev, kdor ne zna voziti nauči se ga brezplačno. Pošilja se na deželo in na vse kraje. Cene so: The favorite I. glid. 98.— „ „ I. Gushion glid. 108.— „ „ IV. pnevmatična glid. 160.— „ „ V. 16 kg. glid. 170.— „ „ Naumann's Germania VII. 14 kg. glid. 230.— Naumann's Germania je najboljšo kolo na celim svetu, a v drugih krajih stane 280 glid.